

MINISTERRAAD

Nr. 9322

Notulen van de vergadering gehouden
op donderdag 17 juli 1980 in de Blauwe Zaal
van het Kabinet Minister-President,
aangevangen 's morgens om 10 uur

Aanwezig: de ministers Van Aardenne,
Beelaerts van Blokland, Braks, Gardeniers,
Ginjaar, Van der Klaauw (voorzitter),
Pais, Scholten en Van Trier (Afwezig zijn
minister-president Van Agt en de ministers
Albeda, De Koning, De Ruiters, Van der Stee,
Tuijnman en Wiegel)

Voorts zijn aanwezig de staatssecretarissen
Haars, Koning, Van der Mei en Veder (pt.6)

Secretaris: drs.E.van der Putten (wnd)

1. Hamerstukken

- a. Wijziging van hoofdstuk III (Algemene Zaken)
van de begroting voor 1980 (Brief van de
minister van Financiën dd. 4 juli 1980,
nr.480-3433, met wetsontwerp)

Minister Scholten wijst erop dat deze
wijziging mede noodzakelijk is vanwege de kosten
in verband met de inhuldiging van koningin Beatrix.
In de toelichting op art.8A is een specificatie
van deze kosten weergegeven. Spreker vraagt zich
af of het verstandig is in dit stadium al zo'n
specificatie te geven. Deze kan nog altijd worden
verstrekkt indien daar bij de verdere behandeling
van het wetsontwerp naar wordt gevraagd.
Minister Gardeniers sluit zich aan bij het
betoog van minister Scholten.

De voorzitter stelt voor de ondertekening en stilzwijgende goedkeuring te aanvaarden met dien verstande dat de ministers Braks en Van Trier de toelichtende nota mee zullen ondertekenen en dat Landbouw en Visserij en Wetenschapsbeleid worden betrokken bij interdepartementaal overleg terzake. De raad stemt hiermee in.

2 c. Conclusies van de coördinatiecommissie
dd. 15 juli 1980 (Brief van de staats-
secretaris van Buitenlandse Zaken
dd. 15 juli 1980, nr.198690, met bijlagen)

Minister Van Aardenne wijst als minister van Financiën a.i. op 1.1 van de conclusies (twee ontwerp-verordeningen Britse lusten/lasten). Financiën en Buitenlandse Zaken verschillen van mening over de besluitvorming met betrekking tot de te volgen procedure bij projecten in het kader van de aanvullende maatregelen ten behoeve van Groot-Brittannië. Financiën vindt hiervoor een gekwalificeerde meerderheid van tweederde van het aantal stemmen noodzakelijk. Alleen op deze wijze is een afweging in het kader van de financiering van het meerjarenprogramma mogelijk. Hiervan is geen sprake indien alleen voor afkeuring van de voorstellen een gekwalificeerde meerderheid nodig is.

Staatssecretaris Van der Mei brengt naar voren dat met name Frankrijk en West-Duitsland willen dat alle voorstellen terzake in de Algemene Raad aan de orde worden gesteld en dat daarover wordt gestemd. Spreker acht dit niet in het belang van een goede sfeer in de EG. Bovendien sluit dit niet aan bij de traditionele Nederlandse opvatting dat de Europese Commissie bij de uitvoering een zo groot mogelijke bevoegdheid moet hebben. Nederland zal dan wellicht als enige lidstaat bepleiten dat alleen voor afkeuring van voorstellen een meerderheid van tweederde nodig is. Het gaat hier echter om een tactische kwestie. In een later stadium zou de delegatie wel ermee in kunnen stemmen dat voor goedkeuring van de commissievoorstellen een gekwalificeerde meerderheid noodzakelijk is.

Minister Van Aardenne kan er als minister van Financiën a.i. mee instemmen dat vanuit tactische overwegingen eerst een gekwalificeerde meerderheid voor afkeuring van de commissievoorstellen wordt bepleit en dat daarna kan

worden ingestemd met een gekwalificeerde meerderheid voor goedkeuring van de voorstellen. Voorts merkt hij naar aanleiding van punt 1.2 van de conclusies (toetredingsonderhandelingen Portugal) op dat in de coördinatiecommissie is overeengekomen dat de Nederlandse delegatie zoveel mogelijk zal trachten te vermijden een uitspraak te doen over de omvang van de Nederlandse hulp aan Portugal.

Staatssecretaris Van der Mei brengt naar voren dat weliswaar nog geen overeenstemming is bereikt over de verdeling van het bedrag, maar dat het door de coördinatiecommissie geformuleerde standpunt wel betekent dat hulp zal worden verstrekt. De situatie kan zich voordoen in de Algemene Raad dat de delegatie een bedrag moet noemen.

Minister Van Aardenne wijst erop dat de onderhandelingen pas in september a.s. zullen worden gevoerd. Hij is het ermee eens dat de betrokken departementen inmiddels zullen overleggen over de omvang van het bedrag en de verdeling ervan over de begrotingshoofdstukken.

De voorzitter meent dat indien de andere lidstaten geen bedrag noemen, Nederland dit ook niet hoeft te doen. Er kan een andere situatie ontstaan, indien de andere lidstaten wel de omvang van hun bijdragen bekend maken. Hij stelt voor dat de Nederlandse delegatie zoveel mogelijk zal trachten te vermijden uitspraken te doen over de omvang van de Nederlandse hulp. Ten behoeve van de vergadering van de Algemene Raad in september a.s. zullen de betrokken departementen inmiddels overleggen over deze omvang en de verdeling van het daarmee gemoeide bedrag over begrotingshoofdstukken.

Staatssecretaris Van der Mei deelt ten aanzien van punt 1.8 van de conclusies (Noord/Zuid-dialogoog enz.) mee dat ter zake van de wereld-omvattende onderhandelingen (NRGN) interdepartementaal als volgt overeenstemming is bereikt. Benadrukt dient te worden dat het EG-agendavoorstel, zoals gedaan tijdens de laatste zitting van "the committee on the whole (COW)", geen weergave is van een definitief EG-standpunt terzake. Dit voorstel is slechts een tijdpopname van een evoluerend proces dat tot een bekorting van de agenda zal moeten leiden. Hierbij moet de materiële onderhandelbaarheid van de tijdens de NRGN te bespreken agendapunten centraal staan. Daarnaast kan de vraag worden gesteld in welke mate de EG-onderhandelingspositie

zal worden aangetast door het feit dat momenteel niet bekend is in welke mate de landen van de organisatie van olie-exporterende landen bereid zullen zijn op constructieve wijze aan de NRGN deel te nemen. Het belang van behandeling van energie in de NRGN is immers als prioriteitspunt door de EG aan de orde gesteld. Ten aanzien van een nadere uitwerking van de Nederlandse doelstelling van de NRGN zal tijdig voor de aanvang van de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties interdepartementaal overleg worden gevoerd in het kader van het opstellen van de instructie van de delegatie naar de Algemene Vergadering.

De voorzitter constateert dat de raad instemt met deze interdepartementaal bereikte overeenstemming terzake.

Minister Braks merkt naar aanleiding van conclusie 1.13.2 (tapioca Thailand) op dat de prijzen van tapioca niet stijgen, zoals in deze conclusie is aangegeven, maar juist dalen. In conclusie 2.2 (boterexport Nieuw-Zeeland) is aangegeven dat Landbouw en Visserij voor 1980 de Nieuwzeelandse export van boter naar de EG met 20.000 ton wil verminderen, teneinde de afbouw (het zg. degressiviteitsmechanisme) voor latere jaren op een lager niveau te kunnen beginnen. Sinds 1972 zijn de uitgangspunten van prijzen en degressiviteit met elkaar verbonden. Nieuw-Zeeland heeft hiermee ingestemd. Indien Groot-Brittannië en West-Duitsland zullen instemmen met een vermindering van de boterexport voor 1980 en met het daaraan gekoppelde degressiviteitsmechanisme wil spreker ook een dergelijke positie in de Landbouwrapraad kunnen innemen.

Staatssecretaris Van der Mei wijst erop dat Nederland altijd een voorstander is geweest van een zo open mogelijke economische gemeenschap, ook ten opzichte van derden. Spreker heeft geen bezwaar tegen het degressiviteitsmechanisme, maar wil niet het exportquotum voor 1980 verminderen. De onderhandelingen over schapevlees zijn voor Nieuw-Zeeland al niet zo gunstig geweest. Indien Groot-Brittannië en West-Duitsland inderdaad een ander standpunt zullen innemen en Nederland daardoor in een geïsoleerde positie komt te verkeren, zou Nederland kunnen instemmen met een vermindering van de boterexport voor 1980 en met het daaraan gekoppelde zg. degressiviteitsmechanisme. Ook moet worden afgewacht wat het resultaat is van de onderhandelingen, die EG-commissaris Gundelach op dit moment in Nieuw-Zeeland voert.

Minister Braks meent dat de Europese Gemeenschap ten opzichte van Nieuw-Zeeland en de landen van het zg. Lomé-akkoord het principe van een open gemeenschap heeft verlaten, omdat terzake preferentiële overeenkomsten zijn gesloten. De verminderde quota van de Nieuwzeelandse boterexport zijn altijd gecompenseerd via hogere prijzen.

De voorzitter constateert dat de raad ermee akkoord gaat dat Nederland zal instemmen met een vermindering van de boterexport voor 1980 en met het daaraan gekoppelde degressiviteitsmechanisme, indien blijkt dat de andere lidstaten hiermee ook instemmen of dat commissaris Gundelach inmiddels hierover met Nieuw-Zeeland overeenstemming heeft bereikt.

Minister Braks wijst er naar aanleiding van punt 2.3.1 van de conclusies (glastuinbouw) op dat de Europese Commissie vanwege de vrees voor concurrentievervalsingen altijd tegenstander is geweest van speciale aardgastarieven voor de glastuinbouw in Nederland. Het gevaar bestaat dat een resolutie in de Landbouwrap aan de orde komt, die kan leiden tot een algemene energie-discussie. Spreker wil dit vermijden. Hij stelt voor dat Landbouw en Visserij, Economische Zaken en Financiën voor de komende Landbouwrap zullen overleggen over een dergelijke resolutie. Minister Van Aardenne stemt in met een dergelijk overleg. De desbetreffende aardgastarieven zijn ook aan de orde geweest in het onlangs gehouden overleg tussen minister-president Van Agt en bondskanselier Schmidt van West-Duitsland. ~~Ook in Groot-Brittannië worden dergelijke speciale tarieven gehanteerd. Tot nu toe hebben Nederland en Groot-Brittannië resoluties terzake kunnen verhinderen.~~ Wellicht zijn er andere maatregelen denkbaar, waardoor de glastuinbouw kan worden geholpen.

De voorzitter herinnert nog aan de subsidies in West-Duitsland ten behoeve van de kolenmijnen. Hij constateert dat staatssecretaris Van der Mei akkoord gaat met het door minister Braks voorgestelde overleg. Spreker stelt voor de conclusies van de coördinatiecommissie te aanvaarden met de volgende aantekeningen:

- 1° Ad 1.1 van de conclusies (twee ontwerpverordeningen Britse lusten/lasten): de Nederlandse delegatie zal eerst erop aandringen dat voor afkeuring van de commissievoorstellen een gekwalificeerde meerderheid nodig is. De delegatie wordt tevens gemachtigd in een later stadium ermee in te stemmen dat voor goedkeuring van deze commissievoorstellen een gekwalificeerde meerderheid noodzakelijk is.

117
Nederland bevindt zich met Groot-Brittannië in de positie zelf energieproducent te zijn, hetgeen soms (nog) speciale tarieven meebrengt. De belangen van beide landen lopen op dit punt parallel, zodat wellicht een ongewenste uitspraak op deze wijze kan worden verhinderd.

- 2° Ad 1.2 van de conclusies (toetredingsonderhandelingen Portugal): de delegatie zal zoveel mogelijk trachten te vermijden een uitspraak te doen over de omvang van de Nederlandse hulp. Ten behoeve van de vergadering van de Algemene Raad in september a.s. zullen de betrokken departementen inmiddels overleggen over deze omvang en de verdeling van het daarmee gemoeide bedrag over de begrotingshoofdstukken.
- 3° Ad 1.8 van de conclusies (Noord/Zuid-dialoog enz.): de raad stemt in met de interdepartementaal bereikte overeenstemming ter zake van de NRGN.
- 4° Ad 2.2 van de conclusies (boterexport Nieuw-Zeeland): Nederland zal instemmen met een vermindering van de boterexport voor 1980 en met het daaraan gekoppelde zg. degressiviteitsmechanisme, indien blijkt dat de andere lidstaten hiermee ook instemmen, of dat commissaris Gundelach inmiddels hierover met Nieuw-Zeeland overeenstemming heeft bereikt.
- 5° Ad 2.3.1 van de conclusies (glastuinbouw): Landbouw en Visserij, Economische Zaken en Financiën zullen voor de komende Landbouwrapad overleggen over de resolutie terzake.

De raad stemt hiermee in.

2 d. De vervanging door Groot-Brittannië van Polarisraketten door Tridentraketten

Minister Scholten deelt mee dat Groot-Brittannië ter vervanging van Polarisraketten vier schepen wil uitrusten met Tridentraketten die meerdere atoomkoppen bevatten. Deze wapenvervanging geschiedt niet in het kader van het NAVO-besluit tot modernisering van LRTNF-wapens. De onderhavige vervanging betekent een verandering in het standpunt van de Verenigde Staten die tot nu toe niet zulke geavanceerde wapens aan de bondgenoten hebben overgedragen. Voorts zijn de kosten van de vervanging zo hoog dat het gevaar bestaat dat⁹de in NAVO-kader afgesproken jaarlijkse 3% groei van de Britse defensiebegroting^{fin} de tweede helft van de tachtiger jaren in het gedrang

9 ook bij handhaving van

F de uitvoering van conventionele taken